

ANAYASA MAHKEMESİ KARARI

Esas sayısı:2009/8 (Siyasi Parti Mali Denetimi)

Karar Sayısı:2013/104

Karar Günü:25.9.2013

R.G. Tarih-Sayı:26.10.2013-28803

I- MALİ DENETİMİN KONUSU

Yeşiller Partisi 2008 yılı kesin hesabının incelenmesidir.

II- İLK İNCELEME

Yeşiller Partisi 2008 yılı kesin hesabının ilk incelemesi sonucunda, dosyada eksiklik bulunmadığından işin esasının incelenmesine, 25.9.2013 gününde OYBİRLİĞİYLE karar verilmiştir.

III- ESASIN İNCELENMESİ

Yeşiller Partisinin, Anayasa Mahkemesine verdiği 2008 yılı kesin hesap çizelgeleri ile dayanağını oluşturan defter ve belgeler üzerinde yapılan inceleme sonuçlarını içeren Raportör Zekeriya AYDIN tarafından hazırlanan esas inceleme raporu, Anayasa ve 6216 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun ile 2820 sayılı Siyasi Partiler Kanunu'nun ilgili kuralları, bunların gerekçeleri ile diğer yasama belgeleri okunup incelendikten sonra gereği görüşülüp düşünüldü:

Denetimin maddi öğelerini oluşturan defter ve belgelerde, Partinin 2008 yılı gelirleri toplamının 4.861 YTL, giderleri toplamının 4.408 YTL olduğu ve 453 YTL kasa ve banka mevcudunun 2009 yılına devrettiği anlaşılmaktadır.

Partinin 2008 yılı kesin hesapları Merkez Yürütme Kurulunun 28.5.2009 gün ve 21 sayılı kararı ile kabul edilerek onaylanmıştır.

Yeşiller Partisinin 2008 yılı birleşik kesin hesabının gelir ve gider rakamlarının yukarıda açıklanan tutarlardan oluştuğu, bu hâliyle Partinin 2008 yılı birleşik kesin hesabının doğru, denk ve 2820 sayılı Kanun'a uygun olduğu sonucuna varılmıştır.

Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığının kayıtlarına göre Partinin Genel Merkez ile Beyoğlu, Kadıköy ve Osmangazi ilçe teşkilatı bulunmaktadır.

Parti tarafından sunulan Genel Merkez kesin hesabında 2.128 YTL teşkilata yardım olarak görünen rakam haricinde her hangi bir gider bulunmamaktadır.

Siyasi partilerin faaliyetlerini yürüttükleri genel merkez, il, ilçe veya belde başkanlıklarına ait binaların ya kendi mülkü veya kira olması gerekir. Şayet parti yetkililerine ait binalarda siyasi parti faaliyette bulunuluyor ise (genel merkez, il, ilçe veya belde teşkilatının faaliyette bulunduğu binalar) bu takdirde kira sözleşmesi düzenlenerek isabet eden tutarın partiye bağış olarak kaydedilmesi gerekir.

Parti Genel Merkezi faaliyette olduğuna göre, bu yerin en azından yönetim giderlerinin (kira, su, elektrik, telefon, kırtasiye vb.) olması gerekir. Yönetim giderlerinin hesaplarda görülmemesi kayıt dışı gelir ve gider oluşturulmuş olduğunu göstermektedir. Bu durumda 2820 sayılı Kanun'un

69. maddesindeki bir siyasi partinin bütün gelirlerinin, o siyasi partinin tüzel kişiliğinin adına elde edileceği ile aynı Kanun'un 70. maddesindeki bir siyasi partinin bütün giderlerinin o siyasi partinin tüzel kişiliğinin adına yapılacağı hükmüne aykırı davranılmıştır.

Mahkemeye istenen bilgilerin istendiği şekliyle verilmemesi, hesap verilebilir şekilde kayıt ve belge düzeninin oluşturulmaması, hesabın dışında gelir ve gider oluşturulması, inceleme ve araştırmayı engellemeye yönelik eylemler olduğundan 2820 sayılı Kanun'un 111. maddesinin (c) fıkrasına istinaden gerekli işlemlerin yapılmasını temin için Ankara Cumhuriyet Başsavcılığına suç duyurusunda bulunulması gerekir.

A- Gelirlerin İncelenmesi

1- Genel Merkez Gelirleri

Parti Genel Merkezinin gelirleri 2.250 YTL olarak gösterilmiştir.

Bunun 940 YTL'si üye yıllık aidatı, 1.310 YTL'si bağışlardan oluşmaktadır.

2008 yılı için 2820 sayılı Kanun'un 66. maddesine göre yasal bağış sınırı 20.956 YTL olup, söz konusu yılda yasal bağış sınırı aşılmamıştır.

2008 yılı gelirleri arasında yer alan 2.250 YTL'nin belgeye dayanması gerekir.

2820 sayılı Kanun'un '*Gelirlerin Sağlanması Usulü*' başlıklı 61. maddesinde, '*Sağlanan gelirin türü ve miktarıyla, gelirin sağlandığı kimsenin adı, soyadı ve adresi, makbuzu düzenleyen kişinin sıfatı, adı, soyadı ve imzası, makbuzda ve dip koçanlarında yer alır.*'; 76. maddesinin üçüncü fıkrasında da '*Bu Kanunun 69 uncu maddesinde belirtilen esaslara aykırı olarak bir siyasi partinin tevsik edilmeyen kaynaklardan gelir sağladığı anlaşılırsa, Anayasa Mahkemesi kararıyla bu gelir Hazineye irat kaydedilir.*' denildiğinden, Partinin 2008 yılı içinde elde ettiği ve belgelendiremediği 2.250 YTL'nin Hazineye gelir yazılması gerekir.

2- İl Örgütleri Gelirleri

Partiye ait 3 ilçe örgütünün gelirleri 2.611 YTL olarak gösterilmiştir.

Bunun 483 YTL'si bağış, 2.128 YTL'si Genel Merkezden yapılan aktarımlardan oluşmaktadır.

İl örgütleri 2008 yılı kesin hesap çizelgelerinin gelir bölümü üzerinde yapılan incelemede, gelirlerin 2820 sayılı Kanun'a uygun olduğu sonucuna varılmıştır.

B- Giderlerin İncelenmesi

1- Genel Merkez Giderleri

Parti Genel Merkezinin 2008 yılı giderleri olan 2.128 YTL'nin tamamı teşkilata yardım giderlerinden oluşmaktadır.

Parti Genel Merkezinin 2009 yılına devreden nakit mevcudu 122 YTL'dir.

2820 sayılı Kanun'un 76. maddesinin dördüncü fıkrasında, belgelendirilmesi gerektiği hâlde belgelendirilmeyen parti giderleri miktarınca parti malvarlığının Anayasa Mahkemesi kararıyla Hazineye gelir kaydedileceği, 70. maddesinin ikinci fıkrasında ise beş milyon (2008 yılı için 52,37 YTL) liraya kadar harcamaların makbuz veya fatura gibi bir belge ile tevsik edilmesi zorunlu

olmadığı belirtildiğinden bu miktarı geçen harcamaların fatura veya makbuz gibi belgelerle tevsik edilmesi zorunlu olduğu belirtilmiştir.

Bu bağlamda belgelendirilmesi gerektiği halde belgelendirilmeyen 2.128 YTL tutarındaki Parti malvarlığının Hazineye gelir yazılması gerekir.

2- İl Örgütleri Giderleri

Partiye ait 3 ilçe örgütünün 2008 yılı giderleri 2.280 YTL'nin tamamı kira giderlerinden oluşmaktadır.

Parti il örgütlerinin 2009 yılına devreden nakit mevcudu 331 YTL'dir.

Parti il örgütlerinin 2008 yılı kesin hesap çizelgelerinin gider bölümü üzerinde yapılan incelemede, giderlerin 2820 sayılı Kanun'a uygun olduğu sonucuna varılmıştır.

C- Parti Mallarının İncelenmesi

Partinin 2008 yılı defter ve belgeleri ile demirbaş listesi sunulmadığından inceleme yapılamamıştır.

IV- SONUÇ

Yeşiller Partisi 2008 yılı kesin hesabının incelenmesi sonucunda;

1- Kesin hesapta gösterilen ve belgelendirilmesi gerektiği halde belgelendirilmeyen genel merkeze ait 2.128 YTL gider ve 2.250 YTL gelir olmak üzere toplam 4.378 YTL karşılığı Parti malvarlığının, 2820 sayılı Siyasi Partiler Kanunu'nun 75. ve 76. maddeleri gereğince Hazineye gelir kaydedilmesi gerekmekte birlikte tasfiye süreci sonunda Partinin bütün malvarlığının Hazineye geçmesi nedeni ile bu aşamada Hazineye gelir kaydedilmesine **KARAR VERİLMESİNE YER OLMADIĞINA,**

2- Kesin hesabın 2820 sayılı Kanun'a uygun olarak sunulmadığına ve kabul edilmesinin mümkün olmadığına,

3- Mahkemeye istenen bilgilerin istendiği şekliyle verilmemesi, hesap verilebilir şekilde kayıt ve belge düzeninin oluşturulmaması, hesabın dışında gelir ve gider oluşturulması, inceleme ve araştırmayı engellemeye yönelik eylemler olduğundan 2820 sayılı Kanun'un 111. maddesinin (c) fıkrasına istinaden gerekli işlemlerin yapılması için Ankara Cumhuriyet Başsavcılığına suç duyurusunda bulunulmasına,

25.9.2013 gününde OYBİRLİĞİYLE karar verildi.

Başkanvekili

Başkanvekili

Üye

Serruh KALELİ

Alparslan ALTAN

Mehmet ERTEN

Üye

Üye

Üye

Esas sayısı:2009/8 (Siyasi Parti Mali Denetimi)

Karar Sayısı:2013/104

Serdar ÖZGÜLDÜR

Osman Alifeyyaz PAKSÜT

Zehra Ayla PERKTAŞ

Üye

Recep KÖMÜRCÜ

Üye

Burhan ÜSTÜN

Üye

Engin YILDIRIM

Üye

Nuri NECİPOĞLU

Üye

Hicabi DURSUN

Üye

Celal Mümtaz AKINCI

Üye

Erdal TERCAN

Üye

Muammer TOPAL

Üye

Zühtü ARSLAN